

פרשת שופטים

שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך אשר ה' אלוך בנותן לך לשבטיך (טז, יח)

לכאורה קשה דאיתא ביומא (כו, א) אמר רבא לא משכחת צורבא מדרבנן דמורי אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר, וא"כ איך אפשר דמכל שבט יהיה שופטים ושופטים, ויותר דאמרינן בגמ' סוכה (כז, ב) אין לך כל שבט ושבט מישראל שלא העמיד ממנו שופט.

ובישמח משה זי"ע מפרש בדרך נפלא בהקדמת דברי הגמ' (בב"ק יז, א) אמר רבי יוחנן משום ר"ש בר יוחאי וכו' כל העוסק בתורה ובגמילות חסדים זוכה לנחלת שני שבטים לנחלת יוסף ולנחלת יששכר, וזשה"כ ושפטו את העם משפט צדק איך יתכן שישפטו משפט צדק הא לא יכלו לכוון ההלכה דלא אשכחן צורבא מדרבנן דמורי או מלוי או מיששכר, אלא לזה אמר צדק צדק תרדוף שיעסקו בצדקה דהא בתורה ודאי יעסקו אלו שרוצים לשפוט בדין תורתנו הקדושה אם כן מצורף לזה יעסקו גם כן בצדקה, ואז ישפטו צדק.

ובאהל דוד עמ"ס (סוכה כז, ב) דאמרינן שם מעשה ברבי אליעזר ששבת בגליל העליון בסוכתו של יוחנן ברבי אלעאי בקיסרי ואמרי לה בקיסריון והגיע חמה לסוכתו אמר לן מהו לפרוס עליה סדין אמר לו אין לך כל שבט ושבט מישראל שלא העמיד ממנו שופט וכו' מפני שלא אמר דבר שלא שמע מפי רבו לעולם. דהנה אמרינן דלא משכחת צורבא מדרבנן דמורי אלא דאתי משבט לוי או משבט יששכר, ואיך יתכן שמכל שבט ושבט היה שופט, אלא מי שמחדש הלכות מדעתו לא יכול להורות אם לא שהוא משבט לוי או משבט יששכר, אבל אם אינו אומר דבר שלא שמע מפי רבו, א"כ אפילו שהוא אינו משבט לוי או יששכר אבל כיון שרבו משבט לוי או יששכר או שלמד ממי שלמד מהם והוא רק מוסר דבריו ואינו מוסיף עליהם א"כ יכול להורות אף שהוא משאר שבטים.

וז"ש ר"א ולא לדחותם בדברים בעלמא אלא להורות שיש לנהוג כפי הנהגתו שלא לומר דבר שלא שמע מפי רבו, דהרי אין לך כל שבט ושבט מישראל שלא העמיד ממנו שופט, ואפילו לא משבט לוי ויששכר וע"כ שלא אמרו דבר שלא שמעו מפי רבותיהם. וזה כמו שר"א היה נוהג שלא לומר דבר שלא שמע מפי רבו ולכן לא ענה על השאלה אם מותר לפרוס סדין.

מקור: רבי דב וויס שליט"א